

LEA VURUŠIĆ | MOJA PRIČA

Lea Vurušić ide u šesti razred Osnovne škole "Đuro Pilar" u Slavonskom Brodu

Najveća mi je želja nositi školsku torbu na oba ramena

Od ove jeseni, kada se oporavi od dvije operacije - kralježnice i prsnog koša, za 12-godišnju djevojčicu iz Slavonskog Broda počinje život bez ograničenja. Prva je operirana djevojčica sa skoliozom kojoj je ujedno poboljšano disanje, tako da je utrla put liječenju drugih koji se rode s deformacijom kralježnice. Piše **SUZANA CIBOĆI**, snimio **DAVOR PONGRAČIĆ/HANZA MEDIA**

Lea Vurušić rođena je potkraj 2008. u blizanačkoj trudnoći s nizom prirođenih deformacija na kralježnici i dijagnozom kongenitalne kifoze i torakalne skolioze. S nepune dvije godine prošla je operaciju kralježnice kojom su joj ugrađene dvije titanjske šipke. Operaciju je izveo vrhunski ortoped-vertebrolog prof. dr. sc. Vladimir Kovač, koji je tada radio u KB Dubravi. Šest godina kasnije, kada je Lea porasla, ponovno je operirana, izvadena je desna šipka koja joj je smetala u razvoju. Ubrzo je i treći put operirana, dr. Kovač je

LEA JE ROĐENA S PRIROĐENOM DEFORMACIJOM KRALJEŽNICE, A KAKO JE RASLA, BILO JE POTREBNO KONTINUIRANO LIJEČENJE. POSLJEDNJIM OPERACIJAMA GOTOV JE U POTPUNOSTI RIJEŠENA DEFORMACIJA

izvadio posljednju, lijevu, titanjsku šipku, ugradio jednu fiksnu i jednu šipku s kliznim vijcima. No kako se Lea razvija i raste, a ima tešku deformaciju s lošom prognozom, daljnje liječenje bilo je nužno. Djevojčica je nedavno podnijela još dvije operacije kojima je potpuno ispravljena te su joj podignuta rebra, što je otvorilo prsni koš, a dodatni popratni efekt, koji liječnici nisu očekivali, jest poboljšana plućna funkcija za čak 40 posto.

Brzi oporavak

Četvrta i peta operacija izvedene su u Specijalnoj bolnici Arithera krajem lipnja, a nakon njih pred Leom je život bez ikakvih ograničenja.

- Lea je odlično podnijela operacije. Nadamo se da su zadnje. Rana jako lijepo zarasta, a kada se potpuno oporavi, prvo ćemo kupiti novu školsku torbu koju Lea priželjuje. Sada će konačno moći nositi torbu na oba ramena, što joj je oduvijek bila najveća želja - kaže Leina majka Lucija Novak.

Lea je do sada zbog iskrivljenih ramena imala torbu s kotačima koju

nastavak na sljedećoj stranici

PRVI U SVIJETU: Ispravili smo prsni koš ugradnjom šipke, a kapacitet pluća povećao se za 40 posto

Lei smo ugradili dvije šipke u kralježnicu i treći kojom smo podignuli rebra, no nismo očekivali da će se plućna funkcija popraviti i bili smo pozitivno šokirani kada smo spirometrijom utvrdili čak 40 posto povećanje plućne funkcije. To nije nešto što je uobičajeno u stručnoj literaturi - pojašnjava prof. dr. Vladimir Kovač.

Takve operacije nisu ništa novo, kaže dr. Kovač, i do sada su se stavljele šipke, u literaturi su objašnjeni primjeri stavljanja pločica na rebra, no pločice su pucale...

- U Leinu slučaju razmatrali smo što od mogućeg učiniti kako bi joj bilo bolje. I onda iz očaja čovjek nade rješenja. Mi smo jednostavno pokupili pomoć od svih mogućnosti...

Dvije posljednje operacije trajale su po četiri sata, a obavljene su u razmaku od sedam dana. Lea ih je dobro podnijela. Ortozu će nositi još neko vrijeme da se rebra dodatno isprave. Rezanje rebara na drugoj stani još bi produljilo operaciju za dva sata, a nismo se htjeli upuštati u dodatne rizike, no bilo kada, ako se Lea odluči, možemo i to riješiti. Kad kosti zarastu, Lea će normalno živjeti, može se baviti i sportom, nema nikakvih ograničenja u izboru zanimanja, trudnoći, porodu... - kaže dr. Kovač, naglašavajući da skolioza nije samo deformacija kralježnice nego i deformacija prsnog koša, a liječenje se svodi samo na kralježnicu, dok se problem prsnog koša zanemariva.

Prof. dr. Vladimir Kovač s Leom i njegovom majkom Lucijom na posljednjem pregledu u Specijalnoj bolnici Arithera. Operacija i snimka Leine kralježnice nakon operacija (dolje)

- Svjetske statistike govore da se stražnjim operativnim zahvatom može ispraviti deformacija u prosjeku za 60 posto. Kod prednjeg operativnog zahvata, gdje preuzećemo rebara sa strane,

moguća je korekcija za 85 posto. Međutim, kod deformacija koje su puno veće, od sto i više stupnjeva, s rigidnom deformacijom rebara, nije u potpunosti moguće korigirati rebrenu

izbočinu i rebrenu udubinu. Stoga se u posljednje vrijeme počinje raditi, konkretno u Koreji i Velikoj Britaniji, ne samo operacija smanjenja izbočine nego i korekcije rebrene udubine. Međutim, problem ostaje fiksacija korekcije. Posebne titanjske pločice koje su se ugradivali često pucaju zbog nepovoljnih mehaničkih okolnosti, a zabilježeno je i dosta komplikacija.

Dugo već razmišljaju kako napraviti konstrukciju koja bi bila dovoljno čvrsta da zadrži dignuta rebra. Slične operacije koristile su se u druge svrhe, a to smo primijenili kod Lee. Dodatnom šipkom i poprečnim vezama uspjeli smo kontrolirati odizanje rebara tako da ostanu gibljiva, dovoljno smo ih podigli, što za Leu nije bolno, a omogućuje joj normalno disanje uz postignuti kozmetički efekt. A poboljšanje plućne funkcije nalaz je koji je došao kao šećer na kraju - kaže prof. dr. Kovač.

O prvoj ovakvoj operaciji u svijetu, koja je napravljena u Specijalnoj bolnici Arithera, prof. Kovač objavit će prikaz slučaja u stručnoj literaturi.

- Iako takve deformacije nisu česte, skrenut ćemo pozornost stručne javnosti na to da u liječenju skolioza moramo posvetiti više pažnje ne samo deformaciji kralježnice nego i rebrima, odnosno rekonstrukciji prsnog koša. I u estetskom i u funkcionalnom smislu može se puno učiniti, što je pokazalo i ova operacija - kaže dr. Kovač.

je vukla, no kao i svakoj djevojčici, sve joj je važnije da se uklopí, da bude poput svojih vršnjaka, da je više ne zafrkavaju, kako kaže, i da ima normalnu školsku torbu s kojom će krenuti u peti razred Osnovne škole "Đuro Pilar".

- Kao i svakoj majci, meni je moje

dijete najljepše. Lea je i kao dijete dobro funkcionirala, no u godinama je kada joj izgled postaje važan. Cijela naša velika obitelj uvijek je bila uz Leu, uz sestru blizanku, imala je 17-godišnjeg brata i 25-godišnjeg sestru. S Leom smo uvijek pričali o tome što ona želi, što misli, što bi

htjela. Nakon ove operacije, kada se uspravila, nisam mogla vjerovati da se to dogodilo. Presretni smo - kaže mama Lucija.

Djetinjstvo u ortozu

Kako je Lea rasla, prirodne deformacije postale su izraženije. Ra-

mena nisu bila na jednakoj visini, prsni koš je bio uvučen na jednoj strani, a izbočen na drugoj, zdjelica je bila okrenuta tako da je ostavljala dojam da noge nisu jednake, Leina sestra blizanka Tea već je deset centimetara bila viša od Lee... Sve je to smetalo djevojčici koja je iza sebe

**POMOĆ UGRADENIH
ŠIPKI I POPREČNIH VEZA
MEĐU NJIMA LEINA LEĐA
OSTALA SU GIBLJIVA,
A PRSA OTVORENA,
ŠTO JOJ OMOGUĆUJE
USPRAVNO DRŽANJE I
BOLJE DISANJE**

**PRVI PUT NAKON
12 GODINA MISLIM
KAKO SE SVI
USUĐUJEMO POMISLITI
DA JE S OPERACIJAMA
GOTOVO I DA JE LEA
POBIJEDILA, KAŽE LEINA
MAMA LUCIJA**

smo rješavali kifozu, išli smo polako. Lea je sve vrijeme u ortozu, korzetu koji nije nosila samo kad je bila u školi. Kako je rasla, tako je došla druga operacija, pa treća, pa posljednje dvije, koje ne idu na trošak HZZO-a te je za Leu pokrenuta humanitarna akcija kojom je skupljen potreban novac - kaže mama Lucija.

Facebook kampanja

Samohrama majka, bez stalnog izvora prihoda, nije imala drugi izlaz nego pozvati ljudi da pomognu. Otvorila je Facebook stranicu "Svi za Leu" još uoči treće operacije i nastavila redovito objavljivati sve o Leinu stanju. Svaka liječnička kontrola, svaki korak naprijed objavljen je na društvenim mrežama. Lea je skupila veliku zajednicu ljudi koji su željeli pomoći. U brojnim akcijama u Slavonskom Brodu i brojnim donacijama, među kojima je i Leina osnovna škola te anonimni darivatelj, poznati sportaš koji se javio obitelji, ali u javnosti želi ostati skriven, prikupljen je iznos koji pokriva trošak operacija. Lea je u bolnici bila nekoliko dana, a iako joj je bilo naporno i bolno, bez negodovanja je podnijela bolničke dane i komentirala kako su medicinske sestre baš cool!

- Kažu da svatko ima nekoga tko ga čuva i pridrži kad je potrebno, kod Lee su to medicinske sestre Tonka i Ivana te fizioterapeutkinja Dora, uz liječnika dr. Kovača, anestesiologa dr. Torbicu i cijeli tim u Aritheri, koji su Lei u bolnici pomogli oko svega riječima potpore i ohrabenja. Bolničke dane nastojali su joj skratiti i tako što su joj darovali bojaniku i boje da joj vrijeme brže prode - kaže mama Lucija.

- Prvi put nakon 12 godina usuđujemo se pomisliti da je s operacijama gotovo i da je Lea pobijedila - poručila je mama Lucija na Facebooku.